

5. 9. 2005

ID: 35665

Trest zákazu pobytu

Trest zákazu pobytu se nemůže vztahovat na místo, v němž má pachatel trvalý pobyt. Trvalým pobytem se rozumí adresa pobytu občana v České republice, kterou si zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání. Občan může mít jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním nebo orientačním a který je určen pro bydlení nebo ubytování nebo individuální rekreaci.

(Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky sp.zn. 4 Tz 166/2003, ze dne 26.11.2003)

Nejvyšší soud České republiky projednal ve veřejném zasedání stížnost pro porušení zákona, kterou podal ministr spravedlnosti České republiky ve prospěch obviněného A. D., t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici P., proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 10. 12. 2001, sp. zn. 25 T 110/2001, a podle § 268 odst. 2 a § 269 odst. 2 tr. ř. rozhodl tak, že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 10. 12. 2001, sp. zn. 25 T 110/2001, a to ve výroku o uložení trestu zákazu pobytu, a v řízení, jež mu předcházelo, byl porušen zákon v ustanovení § 57a odst. 1 tr. zák. a § 2 odst. 5, 6 tr. ř. v neprospěch obviněného A. D. Napadený rozsudek se ve výroku o trestu zákazu pobytu zrušuje a zrušují se též všechna další rozhodnutí, na zrušenou část rozsudku obsahově navazující, pokud vzhledem ke změně, k níž došlo zrušením, pozbyla podkladu.

Z odůvodnění :

Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 10. 12. 2001, sp. zn. 25 T 110/2001, byl obviněný A. D. uznán vinným trestným činem krádeže podle § 247 odst. 1 písm. b), e) odst. 2 tr. zák., jehož se dopustil tím, že dne 30. 7. 2001 ve večerních hodinách v P., ze skladu prodejny nábytku firmy P. H., kam vnikl za použití zřejmě odcizených klíčů, odcizil 4 židle zn. Kamila v celkové ceně 3 960,- Kč, stůl zn. Standard v ceně 2 990,- Kč, houpací křeslo v ceně 3 180,- Kč, koupelnovou skříňku zn. KP 03 v ceně 730,- Kč, konferenční stůl zn. Baroko v ceně 4 990,- Kč, koupelnové zrcadlo v ceně 1 200,- Kč, 2 stoličky zn. Disco v celkové ceně 2 200,- Kč, vše ke škodě P. H. v celkové hodnotě 19 270,- Kč. (Ve skutkové větě není citováno rozhodnutí, z něhož je dovozován závěr, že obviněný byl za takové jednání v posledních třech letech potrestán). Za to mu byl uložen nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 2 písm. c) tr. zák. zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 57a odst. 1 tr. zák. byl obviněnému uložen trest zákazu pobytu na území hlavního města P. na dobu tří let.

Rozsudek nabyl právní moci dne 10. 12. 2001.

Proti citovanému rozhodnutí podal ministr spravedlnosti stížnost pro porušení zákona ve prospěch obviněného A. D. a namítá, že zákon byl v neprospěch tohoto obviněného porušen v ustanovení § 57a odst. 1 tr. zák. a § 2 odst. 5 tr. ř.

Obvodní soud pro Prahu 7 zakázal obviněnému pobyt v P., vycházející ze závěru, že obviněný má trvalé bydliště v Ch., avšak v době rozhodování tohoto soudu již měl obviněný trvalé bydliště v P. Existence trvalého pobytu v P. pak byla překážkou pro uložení trestu zákazu pobytu, tento trest byl uložen v rozporu se zákonem a zákon tak byl porušen v neprospěch obviněného.

Ministr spravedlnosti navrhl, aby Nejvyšší soud vyslovil, že napadeným rozsudkem došlo k porušení zákona v namítaném rozsahu, a aby podle § 269 odst. 2 tr. ř. rozsudek ve výroku o uložení trestu zákazu pobytu zrušil.

Nejvyšší soud přezkoumal podle § 267 odst. 3 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost těch výroků rozhodnutí, proti nimž byla stížnost pro porušení zákona podána, v rozsahu a z důvodů v ní uvedených, jakož i řízení napadené části rozhodnutí předcházející, a zjistil, že zákon byl porušen.

Podle ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. jsou orgány činné v trestním řízení povinny v trestním řízení postupovat v souladu se svými právy a povinnostmi, jež jsou uvedeny v tomto zákoně, a za součinnosti stran tak, aby byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

Povinnost orgánů činných v trestním řízení hodnotit důkazy vyplývá z ustanovení § 2 odst. 6 tr. ř., přičemž důkazy musí být hodnoceny podle vnitřního přesvědčení založeného na pečlivém uvážení všech okolností případu jednotlivě i v jejich souhrnu.

Nejvyšší soud konstatuje, že uvedenými zákonnými ustanoveními se Obvodní soud pro Prahu 7 důsledně neřídil.

K tomuto soudu byla dne 23. 8. 2001 podána státním zástupcem obžaloba pro shora uvedenou trestnou činnost. Samosoudce vydal dne 27. 8. 2001 trestní příkaz, jímž obviněného uznal vinným ve smyslu podané obžaloby a uložil nepodmíněný trest odnětí svobody v trvání jednoho roku, pro jehož výkon obviněného zařadil do věznice s ostrahou. Proti tomuto trestnímu příkazu podala státní zástupkyně odpor, když jeho podáním nastaly procesní důsledky uvedené v ustanovení § 314g odst. 2 tr. ř., tj., trestní příkaz byl zrušen a samosoudce ve věci nařídil hlavní líčení.

Obviněný byl k nařízenému hlavnímu líčení na den 15. 10. 2001 předvoláván z adresy Ch., avšak tato obsílka byla soudu dne 12. 9. 2001 vrácena jako nedoručená s poznámkou, že se obviněný z této adresy odstěhoval. Vzhledem k tomu, že se obviněného nepodařilo včas a řádně o konání hlavního líčení uvědomit, bylo hlavní líčení odročeno na neurčito s tím, že samosoudce zvažoval vydání příkazu k zatčení. Ze záznamu, který byl s obviněným sepsán dne 16. 10. 2001 v budově Obvodního soudu pro Prahu 7, je patrné, že se obviněný bez předvolání osobně dostavil do soudní kanceláře, jeho totožnost byla zjištěna z občanského průkazu, v němž měl uvedenu novou adresu bydliště a to P. - B., přičemž obviněný nadto uvedl, že se na této adrese také zdržuje. Na tuto adresu také bylo doručeno obviněnému předvolání k hlavnímu líčení, jež se konalo dne 19. 11. 2001. Obviněný znovu u tohoto jednání výslovně uvedl, že má trvalé bydliště v P., jak je zřejmé z protokolu o hlavním líčení, který je založen na č. l. 49 spisu.

Podle ustanovení § 57a odst. 1 tr. zák. může soud uložit trest zákazu pobytu na jeden rok až pět let za úmyslný trestný čin, vyžaduje-li to se zřetelem na dosavadní způsob života pachatele a místo spáchání činu ochrana veřejného pořádku, rodiny, zdraví, mravnosti nebo majetku; trest zákazu pobytu se nemůže vztahovat na místo, v němž má pachatel trvalý pobyt.

Z věty za středníkem výše citovaného zákonného ustanovení jednoznačně vyplývá zákaz uložit tento druh trestu v místě nebo obvodu, kde má pachatel trvalý pobyt. Trvalým pobytem se rozumí adresa pobytu občana v České republice, kterou si zvolí zpravidla v místě, kde má rodinu, rodiče, byt nebo zaměstnání (§ 10 odst. 1 zákona č. [133/2000](#) Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech a o změně některých zákonů). Podle stejného zákonného ustanovení může mít občan jen jedno místo trvalého pobytu, a to v objektu, který je podle zvláštního právního předpisu označen číslem popisným nebo evidenčním nebo orientačním a který je určen pro bydlení nebo ubytování nebo individuální rekreaci. V posuzované trestní věci obviněný nejen dostal svým povinností, které mu vyplývají z citovaného zákona v souvislosti se změnou místa trvalého pobytu a ohlášení této změny (§ 10 odst. 5, 6 zákona č. [133/2000](#) Sb.), ale i fakticky se na uvedené adrese zdržuje a přebírá poštovní zásilky. Obviněný rovněž v souladu se zákonnými požadavky si nechal změnu bydliště vyznačit v občanském průkazu, přičemž nelze z ničeho dovodit, že změna trvalého pobytu by měla mít pouze formální charakter.

Pod pojem spolehlivého zjištění skutkového stavu nutno zahrnout i objasnění okolností, které mají vzhledem k osobě pachatele význam z hlediska stanovení adekvátního druhu trestu a jeho výměry. V posuzované trestní věci pak samosoudce nerespektoval povinnost, která mu z ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř. v této souvislosti vyplývala a nedostatečná skutková zjištění v tomto směru měla svůj dopad i z pohledu vadné aplikace § 2 odst. 6 tr. ř. Konečným důsledkem tohoto vadného procesního postupu bylo uložení i jednoho z trestů, jehož uložení je zákonem vyloučeno.

Nejvyšší soud ze všech těchto důvodů vyslovil podle § 268 odst. 2 tr. ř., že rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 7 ze dne 10. 12. 2001, sp. zn. 25 T 110/2001, a to ve výroku o uložení trestu zákazu pobytu, byl porušen zákon v ustanovení § 57a odst. 1 tr. zák., a v řízení, které mu předcházelo, v ustanovení § 2 odst. 5, 6 tr. ř. v neprospěch obviněného A. D. Podle § 269 odst. 2 tr. ř. byl-li zákon porušen v neprospěch obviněného, zruší Nejvyšší soud napadené rozhodnutí nebo jeho část, popřípadě též vadné řízení mu předcházející, je-li nezákonný jen některý výrok napadeného rozhodnutí, a lze-li jej oddělit od ostatních zruší Nejvyšší soud jen tento výrok. V posuzované trestní věci existují vedle sebe trest odnětí svobody v trvání osmnácti měsíců, pro jehož výkon byl obviněný zařazen do věznice s ostrahou, a trest zákazu pobytu. V situaci, kdy o zákonnosti trestu odnětí svobody a způsobu jeho výkonu pochybnosti nejsou, a nezákonný je shledáván pouze výrok o trestu zákazu pobytu, pokládá Nejvyšší soud takovýto výrok za oddělitelný, a proto v napadeném rozsudku trest zákazu pobytu na území hlavního města P. na dobu tří let zrušil, aniž shledal důvody k tomu, aby o celém výroku o trestu bylo soudem prvního stupně znovu rozhodováno.

Další články:

- [Předávací vazba \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Trestní odpovědnost \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Oběť trestného činu](#)
- [Dohoda o vině a trestu](#)
- [Zajištění nároku poškozeného](#)
- [Práva obviněného \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Vydání příkazu k dodání do výkonu trestu](#)
- [Neoprávněná činnost pro cizí moc](#)
- [Kvalifikace skutku](#)
- [Odnětí věci rozhodujícímu soudci \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhradní trest](#)